

Za novou levici

Většinové levicové strany dlouhodobě selhávají, říká filozof Michael Hauser.

ROZHOVOR

str. 10–11

Oprava žižkovské tepny

Na více než 100 milionů korun vyjde oprava ulic Koněvovy a Husitské. Rekonstrukce začne v příštím roce.

PRAHA

str. 5

➔ CZK/EUR • 27,020 / 0,000 Kč ➔ CZK/USD • 24,156 / +0,071 Kč ➔ PX • 889,38 / +0,94 % ➔ EURO STOXX 50 • 3030,79 / +0,15 % ➔ ZLATO • 1254,50 \$ / -1,17 %

KOMENTÁŘ: VOLBY A VYČKÁVAJÍCÍ KOMUNISTÉ / str. 13

Krátce

Úhradová vyhláška pomůže lékařům

Ministr zdravotnictví poslal úhradovou vyhlášku do světa. Nejvíc si polepší lůžková zařízení, kde se projevuje nedostatek lékařů a sester. Zklamání vyhláška přinesla ambulantům. **str. 2**

Italové přijdou o hlavní nádraží

Správa železniční dopravní cesty končí s italskou firmou Grandi Stazioni, neprodlouží jí pronájem hlavního nádraží. **str. 4**

Dispečerů nakoupí nová letadla

Řízení letového provozu příští rok vypíše soutěž na dvě nová letadla. Využije je v takzvané kalibrační letce, která je výrazným zdrojem jeho příjmů. **str. 7**

Elektrovozy se Němcům nevyplácejí

Státní příspěvek na nákup elektromobilů nezabral. Za první tři měsíce přilákal jen čtyři tisíce zájemců. Nejvíce z něj těží BMW. **str. 8**

twitter.com/e15news

JAN ŘEZÁČ:

Nejdůležitější investice státu do střední třídy je v zásadě jednoduchá. Nechat nás na pokoji. Zatím to za existenci ČR nikdo nedokázal.

Dům z karet

Víkendové volební výsledky

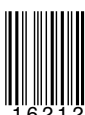
budou vedle politických lídrů sledovat také **sázkaři**. Jejich peníze často dopředu určují favority **spolehlivěji než průzkumy** veřejného mínění.

Novinkou letošních voleb je, že se kurzy snaží využít i **volební štáby**. Na svého favorita vsadí značnou sumu peněz a on pak na veřejnost působí jako úspěšnější.

BYZNYS / str. 6

Foto: profimedia.cz

9 771803 454307 1 6 2 1 2

Zápisník Štěpána Brunera

Těžká váha

Úspěch slovenské firmy v tendru na provoz letecké záchranky se nelíbí českému rivalovi. Ten podal námitku a celé výběrové řízení tak může vybuchnout na přetahované o technické detaily. Armáda má přitom podobné podružnosti na háku a po léta přepravuje pacienty ve vrtulnících, které kvůli své hmotnosti nemohou přistávat na řadě nemocničních heliportů. Za odměnu bude od nového roku provozovat místo dvou stanovišť tři a nikomu to nevaadí.

Krym je blíž Rusku, oznámili ruští vědci. Každý rok se posune k naruči matičky Rusi o tři milimetry. To, že výzkum začal v roce 2014, kdy Rusko Krym anektovalo, je jistě jenom náhoda.

Aby turisté nemokli ve frontách před bezpečnostními rámy na Hradě, vybudovali pro ně hradní páni dřevěnou střechu. Kontroly jsou sice zbytečné, ale je hezké vidět, že prezidentovi lidé myslí na blaho plebsu, mohl by si jeden pomyslet. Má to ovšem háček – stříška má rozměry dva krát čtyři metry a před nepřízní počasí ochrání hlavně kontrolující policisty.

Britská ministryně vnitra chce nařídít firmám, aby zveřejnily podíl zahraničních zaměstnanců. Cílem je veřejně „vykoupat“ firmy, které se nesnaží zaměstnávat Brity. Jak poznamenal jeden komentátor, příhodnější oslavu osmistého výročí prvního zákona nařizujícího Židům nosit viditelné označení si lze jen těžko představit.

Protagonisté dne

Andrea ODOARDI

ŘEDITEL GRANDI STAZIONI ČR

Soustavně oddalování dokončení rekonstrukce hlavního nádraží v Praze skončilo vypovězením smlouvy italské firmě.

str. 4

Jan KLAS

ŠÉF ŘÍZENÍ LETOVÉHO PROVOZU

Nejbohatšímu státnímu podniku se daří rozhojňovat zisky i z vedlejších aktivit, jako je akademie pro piloty či kalibrační létání.

str. 7

Vladimir PUTIN

PREZIDENT RUSKA

Rusko přitvrzuje v protekcionistickém kurzu – vítězové výběrových řízení u veřejných zakázek musejí být domácí výrobci.

str. 12

Kdo dostane přidáno v roce 2017 ve zdravotnictví (v procentech, proti roku 2016)

Pramen návrh úhradové vyhlášky ministerstva zdravotnictví

Černé na bílém, prioritou jsou platy. Potřetí v řadě

■ Z 13,32 miliardy korun, které přijdou do českého zdravotnictví příští rok navíc, půjdou 9,2 miliardy na lůžkovou péči.

Adéla Čabanová

Ministr zdravotnictví Svatopluk Němeček (ČSSD) poslal do připomínkového řízení úhradovou vyhlášku, která rozděluje peníze ve zdravotnictví na příští rok. „Není tajemství, že za nejzávažnější považujeme situaci v lůžkových zařízeních, kde se projevuje nedostatek lékařů, a především sester,“ potvrdil Němeček prioritou vyhlášky.

Díky ekonomickému růstu a zvýšení plateb státu do zdravotnictví je co rozdělovat. Na zdravotní služby příští rok bude odhadem 266,64 miliardy korun, což je proti letošku navíc 13,32 miliardy korun. V předcho-

zích letech byl nárůst zhruba o deset miliard.

I když návrh jednoznačně preferuje nemocnice, nejsou s ním jejich zástupci spokojeni. „Na deklarovaný desetiprocentní nárůst platů tato vyhláška nestačí,“ řekl deníku E15 předseda Asociace českých a moravských nemocnic Eduard Sohlich. Nemocnice, které se řídí tabulkami, tak mohou být tlačeny do úspor na úkor poskytované péče. Například v léčebnách následné péče tvoří osobní náklady 70 procent výdajů.

Ministr Němeček je přesto přesvědčen, že se zdravotníkům platy zvýší, jak vláda schválila. A to nejen tam, kde se řídí tarifem. „Platy budou muset zvyšovat i ostatní provozovatelé, jinak by o personál přišli,“ řekl ministr.

Němečka za návrh vyhlášky ostře kritizuje Sdružení ambulantních specialistů. Mělo příslibený nárůst o dvě procenta proti letošnímu roku. Navržený text

by jim prý přinesl jen 0,5 procenta nebo stagnaci. „Bude vůbec někdy možné se spolehnout na vaše slovo?“ tážou se zástupci sdružení v otevřeném dopisu ministra.

Němeček ale pro deník E15 uvedl, že s dvouprocentním nárůstem pro ambulance specialistů počítá. „Moje zadání takové bylo, zajistit to,“ řekl.

Praktičtí lékaři, kteří v září hrozili protesty, jsou v zásadě spokojeni. „Předběžně se zdá, že ministerstvo dohodnutý kompromis dodrželo,“ uvedl předseda Sdružení praktických lékařů Václav Šmatlák.

Právník Ondřej Dostál kritizuje, že jsou ve vyhlášce stejné jako v předchozích letech limity. Pokud lékař poskytne více péče, nedostane ji plně zaplacenou. Vyhlášku pro rok 2013 kvůli tvrdým limitům zrušil Ústavní soud. Němeček ale limity hájí, bez nich by se podle něj každý systém zdravotnictví zhroutil.

Všichni pachatelé přestupků budou v databázi

■ Začala fungovat centrální evidencí pachatelů všech přestupků. Těm navíc hrozí o polovinu vyšší pokuty než dosud. Ministerstvo spravedlnosti tvrdí, že chce přísněji trestat jen závažnější přečiny.

Pavel Otto

Za odhození cigaretového nedopalku či jiného odpadu na ulici nebo za rušení nočního klidu hrozí od října vyšší pokuty než dosud. V případě opakování podobných přestupků proti veřejnému pořádku či občanskému soužití to bude místo dvaceti

tisíc korun až o polovinu více. Opatření platné od října se mimo jiné vztahuje i na ty, kteří neuklidí výkaly po svém psu. A také na zloděje, podvodníky, výtržníky a na pytláky.

Osobní údaje o všech dopadených pachatelích bude stát pět let archivovat. Citelnější sankci dostane ten, kdo spáchá další přestupek do dvanácti měsíců. Navíc bude úřady považován za recidivistu. Centrální evidencí přestupků je vedle EET, registru bankovních účtů, majetkových příznání nebo

registru o zdravotním stavu populace další databázi, kterou zřídila současná vláda.

Návrh ministra financí

Citelnější sankce dostane ten, kdo spáchá další přestupek do dvanácti měsíců. Navíc bude úřady považován za recidivistu.

Andreje Babiše (ANO), aby kromě městských úřadů, policie, státních zástupců a soudů mohli do evidence nahlížet také finanční úřady a celníci, neprošel.

Podle ministerstva spravedlnosti je hlavním cílem tvrdší postih recidivy závažnějších druhů přestupků. Do nového registru se budou zapisovat přestupky v oblasti ochrany majetku před alkoholismem a jinými

toxikomaniemi, přestupky proti veřejnému pořádku, občanskému soužití a majetku, na úsecích zemědělství a myslivosti či obrany. Podle ministra Roberta Pelikána (ANO) jde o přestupky, jejichž evidování má smysl. „Zejména jde o přestupky proti majetku a proti veřejnému pořádku. Drobné krádeže, poškozování věcí, strkanice, rvačky a výtržnosti“, vyjmenoval.

Šéfka Rejstříku trestů Radka Paulová uvedla, že orgány každý rok pravomocně rozhodnou zhruba o pěti stech tisících přestupků. „Nyní jsou informace roztržité, a tudíž není možné zjistit, jestli se osoba nedopustila přestupku v jiném místě“, vysvětlila. Výpis z evidence budou moci získat na základě žádosti i občané.

Severočeši se neúčastní voleb

Hnutí Severočeši.cz definitivně vypadlo z letošních krajských voleb. Ústecký soud dnes zamítl jako nedůvodnou jejich žalobu proti krajskému úřadu Ústeckého kraje. Informovala o tom mluvčí soudu Marcela Trejbalová. Křídlo Severočešů, které má blízko k podnikateli Jiřímu Zelenkovi, chtělo žalobou zvrátit odvolání všech svých kandidátů. Ty nechala minulý týden jakožto zmocněnkyně odvolat první místopředsedkyně hnutí Hana Jeníčková. Severočeši budou usilovat o to, aby se krajské volby opakovaly.

V krajských volbách v roce 2012 byli Severočeši třetí nejsilnější stranou. /čtk/

Daňová přiznání se zjednoduší

Zaměstnanci, kteří vykazují příjmy jen v tuzemsku, budou moci podat daňové přiznání za letošní rok na zjednodušeném tiskopise. Místo čtyř bude mít dvě strany, uvedl včera šéf Generálního finančního ředitelství Martin Janeček.

Změna se týká poplatníků s příjmy ze závislé činnosti, kteří tvoří téměř polovinu z celkového počtu 2,1 milionu podaných daňových přiznání za loňský rok. „Pro poplatníky je dvoustránkový tiskopis

možností, ne však povinností. Proto si lidé mohou vybrat, zda využijí původní tiskopis, na který jsou zvyklí, nebo nový zjednodušený dvoustránkový“, dodal Janeček. Zjednodušený formulář nebudou moci podat poplatníci s příjmy z podnikání, nájmu a podobně.

Podle Finanční správy se rovněž po zavedení kontrolních hlášení k DPH zlepšil výběr této daně. Hlášení podalo 2,35 milionu podnikatelů. /tto/

Krátce

Stát přispěje na čističky v malých obcích

Ze Státního fondu životního prostředí vydá stát v první fázi 100 milionů korun, dotace může pokrýt až 80 procent nákladů na výstavbu domácích čističek odpadních vod. O peníze mohou žádat lidé zejména v menších obcích.

Síť dálnic bude hotová kolem roku 2030

Páteří síť dálnic bude zprovozněna kolem roku 2030. Letos počítá ministerstvo dopravy se zprovozněním dálnice D8 do Drážďan, v roce 2021 se dálnice D3 napojí na rakouské dálnice a o čtyři roky později bude dokončeno spojení do Polska. /čtk/

Klienti UNIQA platí za pojištění auta už šest let podle ujetých kilometrů

Systému kalkulace pojistného Pay-As-You-Drive / Platí podle toho, kolik jezdíš je u nás aktuálně věnována široká pozornost. V UNIQA je možné tímto způsobem

hradit pojistné v povinném ručení i havarijním pojištění už šest let. Navíc kilometry ujeté po dálnicích se započítávají do nájezdu jen z 50 %, protože statisticky jsou tyto komunikace bezpečnější. Takto šetří už více než deset tisíc klientů UNIQA.

Děje se tak díky telematické službě UNIQA SafeLine, která dokázala jako první v ČR účtovat klientům pojistné podle nájezdu. Každý

motorista s palubní jednotkou SafeLine, jenž za rok urazí méně než 20.000 kilometrů, má každoročně nárok na slevu jak z povinného ručení, tak i havarijního pojištění 10 až

25 %. Celková částka za ušetřené pojistné jde za uplynulou dobu do milionů korun.

Kromě toho poskytuje SafeLine aktivní služby v zájmu bezpečnosti – v případě nehody, odcizení auta, defektu nebo nevolnosti na cestě. Umí vést Knihu jízd, hlídá funkci autobaterie a termíny servisních prohlídek, poskytne zpětnou analýzu jízdy, třeba v zájmu prokázání nevinu na nehodě.

www.uniqa.cz

260085/16

INZERCE

JÁDRO SPORU. Grandi Stazioni doplatila na závezek zrekonstruovat vedle odbavovacích hal i historickou Fantovu budovu. V novém se skví pouze střední trakt, kde funguje kavárna Café Coffee Day.

Foto profilmedia.cz

Grandi Stazioni musí odejít z pražského hlavního nádraží

■ Správa železniční dopravní cesty se bude o největší vlakovou stanici v republice starat sama.

Jan Šindelář

V tahanici o pražské hlavní nádraží se začíná naplňovat scénář, o kterém deník E15 informoval už minulý týden. Správa železniční dopravní cesty se na základě doporučení svých právníků

a antimonopolního úřadu rozloučí s italskou firmou Grandi Stazioni.

„Smlouva zaniká uplynutím základní doby jejího trvání k 16. říjnu 2016,“ řekla mluvčí SŽDC Kateřina Šubová. Železničáři už vyzvali Italy, aby v souvislosti s koncem smlouvy „předmět nájmu“ odevzdali. Společnosti Grandi Stazioni se tím zcela hroutí celý český byznysplán. Firma totiž počítala s tím, že na správě nádraží bude vydělávat dalších třicet

let. Rekonstrukci ovšem nestihla v termínu a na dokončení staré Fantovy budovy žádá další dva roky. To by vyžadovalo uzavření smluvního dodatku, což SŽDC nepřipouští, údajně jí to zapovídá zákon.

„Máme připravená veškerá opatření, aby přechod správy pražského hlavního nádraží z GS na SŽDC v žádném případě neovlivnil chod nádraží a všech poskytovaných služeb,“ doplnila Šubová. Správa železnic chce vyjednat spo-

lupráci se všemi současnými obchodníky na nádraží.

Grandi Stazioni potvrdila, že žádost o předání nádraží obdržela. Tvrdí nicméně, že jednání stále probíhají a definitivně rozhodnuto není. Je tedy jasné, že chystaná rozluka nebude přátelská. Grandi Stazioni odmítá jakoukoliv jinou variantu než pokračování spolupráce. Jednatel Andrea Odoardi už minulý týden pohrozil soudními spory, ve kterých kromě dosavadní investice

1,2 miliardy bude žádat i náhradu údajných škod v řádu miliard. SŽDC naopak poukazuje na to, že italská firma měla na rekonstrukci dostatek času a už jeden odklad dostala.

Smlouvu o opravě nádraží uzavřela Grandi Stazioni s Českými drahami v roce 2003. Letos nádraží přešlo do majetku SŽDC. Za rok 2014 vykázala firma Grandi Stazioni ČR výnosy z nájemu 150 milionů korun, zisk činil necelých 50 milionů.

Foto profilmedia.cz

V SOUSEDSTVÍ SENÁTU. Některé z pozemků, na které si Wartenberg činil nárok, leží přímo u sídla horní komory parlamentu.

Valdštejn znovu neuspěl

Pražský městský soud dnes pravomocně zamítl žalobu potomka šlechtického rodu Valdštejnů Ernsta Waldsteina Wartenberga, který se po státu domáhal vydání zkonfiskovaných pozemků na pražské Malé Straně a Hradčanech. Stát nemovitosti zabavil na základě Benešových dekretů.

Žalobu nepravomocně zamítl již v prosinci 2014 Obvodní soud pro Prahu 1.

Z jeho verdiktu vyplývá, že Wartenberg se domáhal zrušení příslušných rozhodnutí pozemkového úřadu s tím, že „není jasné, podle jakého dekretu byly pozemky zkonfiskovány, a že tedy pro nedodržení zákonného postupu se konfiskace prakticky vůbec neuskutečnila“. Soudce ale konstatoval, že ke zrušení rozhodnutí není důvod, protože žalobcův otec nesplnil zákonnou

podmínku zpětného nabytí občanství.

Wartenbergova otec Karla odsoudil lidový soud v Československu v roce 1946 k roku těžkého žaláře a ztrátě občanské cti a veškerého majetku za to, že „byl v době ohrožení republiky členem NSFK, tedy organizace podobné povahy jako SS“. Jeho syn poukazuje na to, že spolek NSFK fašistickým organizacím podobný nebyl. /čtk/

Koněvova se na dva roky zúží

■ Projekt s minimálními náklady kolem 100 milionů korun těžce poznamená dopravu v metropoli.

Jan Pavec

Nejhlučnější žižkovské ulice Husitská a dolní část Koněvovy se na jaře příštího roku začnou rekonstruovat a revitalizovat. Vytížená dopravní spojnice mezi Florencí a Ohradou se podle místostarostky Prahy 3 Lucie Vítkovské (ODS) může rekonstruovat až dva roky. V jednotlivých etapách prací vždy zůstane otevřený pouze jeden jízdní pruh.

Projekt se měl původně omezit na pouhou rekonstrukci vozovky, s tím ale nesouhlasil Institut plánování a rozvoje, který chtěl provést celkovou revitalizaci ne právě příjemné žižkovské ulice.

Radnice proto za 2,3 milionu nechala zpracovat studii od projektové kanceláře Starý a partner (ta navrhla také mimo jiné známou farmu Čapí hnízdo ministra financí Andreje Babiše).

Opoziční zastupitel ze Strany zelených Matěj Stropnický postup radnice kritizuje. Studie totiž neodpovídala územnímu rozhodnutí, a tak se z ní podle něj použilo minimum. „Vyhodili oknem peníze, ale nedosáhli žádných úprav,“ řekl Stropnický deníku E15.

Podle Vítkovské se ale většina studie využila, nové řízení o územním rozhodnutí by trvalo několik let a vytižená vozovka je v havarijním stavu. „Jedná se o dva pře-

chody, které jsou umístěné jinak. Ty uděláme samostatnou akcí zvlášť v rámci programu BESIP přisvětlování přechodů,“ vysvětluje Vítkovská. „Pan Stropnický chtěl cyklopruh nebo cyklopiktogram.

Studie revitalizace dvou páteřních ulic na Žižkově stála radnici

2,3

milionu korun. Opozice to má za vyhozené peníze.

Ten by se tam vešel pouze v případě, kdybychom vyparkovali parkující auta, to pro nás není přístupné. Existuje paralelní cyklostezka na Vítkově.

Rozumný člověk ve špičce po komunikaci nepojede,“ vysvětluje Vítkovská.

Na ulici by se tak měly objevit stromy, které by měly pomoci s problémem hluku, nebo osvětlení přechodů pro chodce. Nové úpravy čekají na stavební povolení, začít se stavbou by se mělo

na začátku příštího roku, kdy se na ulici bude zároveň kopat kvůli sítím. „Ulice přijde o několik parkovacích míst, protože chodníky v některých místech nesplňují současné normy,“ řekla místostarostka.

Na samotné Koněvově ulici podle Vítkovské není možné očekávat zklidnění dopravy ani po revitalizaci, to by mělo přinést až dokončení pražského vnitřního okruhu. Radnice zkoumala možnost návratu tramvají, to by ale nebylo možné bez omezení provozu na jednosměrný.

„Ulice byla i v minulosti vždy průjezdová, situaci řidičům nechceme nijak komplikovat,“ řekla Vítkovská. „Na druhé straně chceme zpříjemnit parkování i chůzi, aby si třeba živnostníci mohli dát před kavárnu zahrádku, aby se tam lépe žilo,“ uvedla pro deník E15 Vítkovská.

Více E15.cz

Krátce

Nové pražské byty podražily o 12 procent

Počet volných nových bytů v Praze na konci srpna meziročně klesl o 31,2 procenta na 4715. Průměrná nabídková cena nových bytů vzrostla o 12 procent na 75 650 korun za metr čtvereční. Vyplývá to z nejnovějšího Develop indexu poradenské společnosti Deloitte.

Na jízdné mezi Prahou a Příbramí postačí karta

Cestující na lince dopravní společnosti Arriva mezi Prahou a Příbramí budou moci od příštího týdne platit za jízdné v autobuse bezkontaktní platební kartou. Zjednoduší se díky tomu odbavení a zvýší se také komfort cestování. Náklady na zavedení technologie pomáhá Arrivě pokrýt společnost MasterCard. /čtk/

Magistrát živí ideu vrátit tramvaje na Václavské náměstí

O návratu tramvají na Václavské náměstí se na magistrátu metropole mluví několik let, zatím k němu ale město reálné kroky nepodniklo. Nyní má v rukou materiál, který vypracoval Institut plánování a rozvoje (IPR). Ten z několika variant, kudy by mohla tramvajová trať vést, nakonec vybral dvě, které městu doporučil k dalšímu projednání. Obě počítají s tím, že by trať vedla kolem sochy svatého Václava až doprostřed náměstí.

Obě varianty počítají s tím, že by trať vedla kolem sochy svatého Václava až doprostřed náměstí.

sonovou ulici k Vrchlického sadům. Tato varianta počítá s co nejmenším zásahem do zeleně v parku u hlavního nádraží. Do Opletalovy ulice by se trať napojila v oblasti

křížovatky s Růžovou ulicí. Podmínkou pro vybudování této varianty je zkoordinovat ji s úpravou severojižní magistrály a vytvořit zastávky před Státní operou.

Druhá varianta počítá s tím, že by trať k hlavnímu nádraží vedla přes Václavské náměstí, odkud by tramvaje zabočily do Opletalovy ulice. Tady bude nutno změnit režim dopravy v ulici a rovněž vyřešit hluk, který by trať působila. Tato verze pak počítá se vznikem nové zastávky, která by byla proti ústí Opletalovy ulice. /čtk/

DOSTÁLOVI MAGDALENA, JOSEF A ANNA

Dnes
v deníku
Sport

ROZHOVOR S OLYMPIJSKÝM
HRDINOU A JEHO SESTRAMI

Sázkaři jsou přesnější než volební průzkumy

■ Profesionální sázkaři bedlivě sledují kurzy a svými tipy dokonce dokážou zvrátit pořadí favoritů. Této velmi cenné dovednosti si už všimli lidé působící v politice.

Dušan Kütner

Politické strany se před volbami rády chlubí průzkumy, ovšem vždy jen těmi, z nichž vycházejí jejich kandidáti co nejlépe. Přesnější ale často bývají kurzy sázkových kanceláří, které musejí reagovat na zájem často fundovaných sázkářů upřednostňujících jiné zájemce o zvolení než sázkovky. Činí tak z čistě pragmatického důvodu – obě strany se chtějí vyhnout finanční ztrátě, neboť lidé prosázejí řádově miliony korun. Toho si podle informací

z trhu všimly i volební týmy, neboť se objevují pokusy svého kandidáta posunout do pozice favorita také v nabídce sázkových kanceláří. Trend se týká především senátních voleb, kde se volí jednotlivci, než voleb krajských. Tam pozici favorita, tedy sociální demokracii následované ANO, jen tak něco neotřese.

Příkladem je senátní obvod Most, kde byl ještě před nedávnem podle Tipsportu či Fortuny hlavním favoritem olympijský vítěz z Nagana Jiří Šlégr. Část sázkářů ale začala sázet na nynější senátorku Alenu Dernerovou, která tak má nižší kurz než známý hokejista. Na něj alespoň u tuzemské jedničky Tipsportu podle mluvčího firmy Jiřího Hadravy nevsa-
dil prakticky nikdo. „Sázkaři jsou dobrý průzkum veřejného mínění. Dernerová je pro sázející zřejmě jasnou favoritkou, a kurz se tak nepatrně upravil,“ uvedl Hadrava.

Na krajské a senátní volby lidé prosázejí řádově **miliony** korun. Na volbu hlavy státu ale vsadili o řád více.

Volby do kraje a do Senátu

Z krajských voleb, které se konají dnes a zítra (druhé kolo 14. a 15. října), vzejdou zastupitelé ve třinácti krajích. Netýká se to Prahy, jejíž zastupitelstvo bylo zvoleno v roce 2014. Volby se budou ve 27 volebních obvodech, tedy ve třetině, konat souběžně s volbami do Senátu a v Brně souběžně s referendem o poloze hlavního nádraží. Voliči dnes mohou hlasovat od 14 do 22 hodin. V sobotu půjde hlasovat od osmi ráno do dvou odpoledne, poté začne sčítání hlasů.

Obdobně to vypadá v senátním obvodu Karlovy Vary, kde se o post favoritů perou žokej Josef Váňa a senátor Jan Horník. „Bookmakeři samozřejmě musejí reagovat na vývoj přijatých sázek, takže pokud se výrazně zvedne přísun sázek na některého kandidáta, s kurzy to dokáže zahýbat,“ uvedl mluvčí Fortuny Petr Šrain. „Jsou lidé, kteří politiku sledují podrobně nebo se v ní i sami angažují, baví je to a detailně studují šance jednotlivých kandidátů – a podle toho pak sázejí,“ dodal.

Volební týmy si kurzových tanečků všimly díky pozornosti, kterou kurzům věnují média. Pro volební manažery je to cenná informace, jak si jejich kandidát reálně vede. Zároveň obcházejí sázkové kanceláře ve snaze doptat se, co by měli udělat, aby kurz na jejich kandidáta co nejvíce klesl a oni jej mohli veřejně označovat za „favorita“.

„Nikdy nenastala situace, že by byly sázky vypsány záměrně ve prospěch některého kandidáta. To si sázkovky nemohou dovolit, protože by na tom mohly prodělat velké peníze,“ sdělil deníku E15 zdroj znalý sázkového trhu.

DRUHÝ OBŘÍ NÁKLAD

LETECKÉ MUZEUM Metoděje Vlachy v Mladé Boleslavi chce vystavovat vládní speciál Tu-154, který právě demontují letečtí nadšenci na letišti ve Kbelích. Na silnicích by se tak mohla opakovat podívaná, o kterou se koncem září postaral další vládní speciál Tu-154 při převozu z Kbel do Kunovic. [Více E15.cz](#)

Sázkové kurzy na favority voleb do Senátu

FAVORITÉ	obvod	Tipsport	Fortuna
Tomáš Jirsa	Český Krumlov	1,3	1,15
Zdeněk Škromach	Hodonín	1,1	1,1
Petr Šilar	Ústí n. Orlicí	1,25	1,1
Stanislav Juránek	Brno město	1,25	1,15
Jan Žaloudík	Brno město	1,2	1,1
Jiří Růžička	Praha 6	1,3	1,35
OUTSIDEŘI	obvod	Tipsport	Fortuna
Oto Zaremba	Most	30	45
Petr Hannig	Praha 11	40	45
Václav Chaloupek	Plzeň město	30	20
Radim Hreha	Český Krumlov	–	50
Petr Štěpánek	Pardubice	40	35
Felix Slováček	Praha 10	30	20

Pramen Tipsport a Fortuna

Anonymní vkladní knížky končí

Klientům zbývají poslední tři měsíce na výběr peněz z anonymních vkladních knížek České spořitelny. Jejich výplata skončí definitivně na konci roku 2016. Platnost anonymních vkladních knížek podle zákona o bankách skončila na konci roku 2002, ale spořitelna lhůtu pro výplatu peněz několikrát prodloužila. Na knížkách je teď uloženo 1,89 miliardy korun.

Podle zákona promlčené vklady propadají bance a ta je nemusí vyplácet. Česká spořitelna se ale rozhodla

věnovat zbylé peníze české společnosti prostřednictvím Nadace Depositum Bonum, kterou v roce 2012 založila. Nadace se s vkladem 1,45 miliardy korun stala největší v Česku. Zaměřuje se na zlepšení vzdělání, zejména v technických a přírodních vědách.

Z částky, kterou spořitelna do nadace v roce 2013 nepředvedla, vznikla rezerva pro klienty, kteří si ještě přijdou vyzvednout vklady i po zákonem daném termínu. Ke konci září tvořila rezerva zhruba 260 milionů korun. /čtk/

Letoví dispečerři obmění svou kalibrační letku

■ Na výrazném růstu tržeb státního Řízení letového provozu se podílí také výcvik pilotů a stevardů.

Jan Šindelář

Rozkvět letecké dopravy zvyšuje tržby ŘLP, což se ale netýká jen tradičního převádění letadel přes české území. Firmě se vyplácí také vedlejší činnosti, do nichž investovala v minulých letech – především výcvik pilotů a stevardů a služby takzvané kalibrační letky.

Dvojice letadel převzatých od Úřadu pro civilní letectví měří pro zahraniční klienty přesnost navigačních technologií. „Letos se nám podařilo získat zákazníky i z poměrně exotických destinací včetně Kubu, pracovali jsme také například ve Španělsku, Makedonii, Lotyšsku nebo v Arménii,“ uvedl šéf ŘLP Jan Klas.

Tržby z kalibrace rostou ročně zhruba o deset procent, letos se vyšplhají na třicet milionů. Společnost chce přitom příští rok vypsat tendr na dodávku dvou nových turbopropových letadel, která vybaví moderní technologií. Vyřadí tak dosluhující stroje Cessna a L410. Podle Klase půjde o nějaký druh leasingu.

Kalibrace je činnost, která prošla v posledních letech zajímavým vývojem. Ještě nedávno byla plně pod křídly státních úřadů, dnes je to komerční činnost. Ještě větší tržby ŘLP přináší škola pro piloty a stevardy Czech Aviation Training Centre. Letošní obrát bude zhruba 200 milionů korun, meziročně o patnáct procent vyšší. Zájem o nové piloty projevuje především Asie. Letos do konce července ukončilo výcvik pod taktovkou ŘLP zhruba 140 lidí, podíl tuzemských a zahraničních zájemců je zhruba stejný. Velké naděje vkládá ŘLP do simulátoru pro novou generaci letounů L410.

procent, letos se vyšplhají na třicet milionů. Společnost chce přitom příští rok vypsat tendr na dodávku dvou nových turbopropových letadel, která vybaví moderní technologií. Vyřadí tak dosluhující stroje Cessna a L410. Podle Klase půjde o nějaký druh leasingu.

Letos do konce července ukončilo pilotní výcvik pod taktovkou ŘLP 140 lidí z Česka i zahraničí.

TRŽBY ROSTOU. Provoz na českém nebi houstne, což se projevuje na tržbách dispečerů. ŘLP letos očekává růst o osm až devět procent na 3,4 miliardy korun.

Snažíme se dostat do Indie

■ Získání kvalifikace pilota stojí miliony. To podle šéfa Řízení letového provozu Jana Klase motivuje adepty kurz dokončit.

Jan Šindelář

SE Souvisí zvýšený zájem o kvalifikaci pilota s boomem letecké dopravy? Zcela jistě, i když ten růst je tažen především Asií. A to je poměrně komplikovaný trh, není snadné proniknout do velkých zemí. Snažíme se dostat například do Indie, otevřeli jsme tam pobočku, která nám buduje kontakty s tamními aeroliniemi.

SE Kolik stojí výcvik pilota? Zhruba dva miliony, ale díky speciálním programům se lze dostat i na nižší cenu. Kurz od nuly trvá jeden a půl roku až dva roky. Zájemce může přijít i s tím, že nějaký typ licence má, a tomu se přizpůsobí výcvik.

SE Cvičíte pouze piloty? Ti jednoznačně převažují, ale třeba právě z Indie jsme tu měli stevardy.

SE Platí si to zájemci z vlastních peněz, nebo je vysílají firmy? Obojí. Ale pokud jde o adepty, který chce nově vstoupit do oboru, tak si veškeré ná-

klady musí uhradit z vlastních prostředků.

SE Jak riziková je investice do pilotního kurzu? Je menší než u řídicích letového provozu, ale jsou adepty, kteří nedokončí. Ale ti lidé přece jenom projdou nějakým výběrem a jejich motivace je daná i tím, že jsou schopni a ochotni zaplatit takové prostředky.

SE Proč je více neúspěšných u řídicích letového provozu než u pilotů? Nechci se pouštět do porovnávání obou profesí. Možná je u řídicích letového provozu o něco těžší odhadnout na začátku předpoklady těch lidí.

Krátce

Penny Market loni vydělal o pětinu méně

Diskontním prodejnám Penny Market loni v Česku klesl zisk o 21 procent na 415 milionů korun. Tržby řetězce stouply o dvě procenta na 32,1 miliardy korun.

Moto-Profil buduje síť partnerských autoservisů

Polský distributor automobilových dílů Moto-Profil

vytvoří v Česku síť partnerských autoservisů. Do konce příštího roku chce mít v Česku a na Slovensku 250 servisních míst. Ještě letos jich má vzniknout pět desítek.

Maloobchodníkům rychleji rostly tržby

Na osm procent zrychlily v srpnu meziroční růst tržby v maloobchodě. V červenci přitom rostly o 1,6 procenta. Vývoj tržeb byl ovlivněn

i tím, že srpen měl o dva pracovní dny více než loňský. Je to druhý nejrychlejší růst v letošním roce, uvedl Český statistický úřad.

Obchod s Německem by mohl být opět rekordní

Loňský objem zahraničního obchodu mezi Českem a Německem poprvé v historii překročil dvoubilionovou hranici a vše nasvědčuje, že se to stane i letos. Uvedl

to ředitel Česko-německé obchodní a průmyslové komory Bernard Bauer.

Strojírny ZKL budou vyrábět v Indii

Brněnský koncern ZKL spustí od příštího roku výrobní závod v západoindickém státě Gudžarát. Spolu s indickým partnerem do něhož investuje osm až deset milionů dolarů. Projekt reaguje na růst poptávky po ložiscích ZKL.

Podnik teď vyvážá do Indie zboží za zhruba osm milionů dolarů ročně. **Více E15.cz**

Developer P3 si od bank půjčil 1,4 miliardy eur

Pět bank v Česku a na Slovensku půjčilo českému developerovi P3 (dříve Point-Park Properties) 1,4 miliardy eur. Refinancuje jimi půjčky, které mu poskytla americká banka Morgan Stanley. Uvedl to server Euro.cz. /čtk/

Německé dotace na elektromobily nezabraly

■ Státní příspěvek na nákup elektromobilů zatím přilákal jen čtyři tisíce zájemců. Nejvíce z něj těží BMW.

Jan Stuchlík

Od července do konce září přijaly německé úřady jen 2650 žádostí o dotaci na čistý elektromobil a pouze 1801 požadavků o dotaci na hybridní vůz, který lze dobíjet ze sítě. Celkem se podle statistik Spolkového úřadu pro motorová vozidla

prodalo ve třetím čtvrtletí obou typů aut přes 6500, což je o dva tisíce více než žádostí o dotace a o dva tisíce více než počet prodaných vozů v předchozím čtvrtletí.

„Příspěvek je propadák,“ hodnotí v deníku Handelsblatt dosavadní fungování pobídek profesor automobilové ekonomiky Ferdinand Dudenhöffer. Jedinou automobilkou, která si dotace pochvaluje, je BMW. „Od zavedení příspěvku se zájem o náš model i3 zdvojnásobil,“ říká Andre Janssen-Timmen, šéf BMW pro prodej flotilovým zákazníkům. Domácnostem

a firmám stát dá na nákup čistého elektromobilu dva tisíce eur, pokud stejnou sumu z ceníkové ceny sleví také prodejce. Dotaci lze uplatnit jen na auta levnější než 60 tisíc eur. U hybridů je k máni státní dotace ve výši 1500 eur.

Německý týdeník Stern letos v září upozornil, že samy automobilky a odbory od loňska tvrdě lobbovaly, aby státní podpora elektromobilům byla co nejmenší.

Postavily se proti povinným kvótám pro podíl prodaných elektroaut stejně jako proti dotování nákupu z povinného ručení a proti

dotaci ve výši pět tisíc eur na jeden vůz. Údajně by to poškodilo prodeje velkých a dražších klasických aut. Studie, kterou si nechal zpracovat deník Welt, zase ukázala, že výrobci elektromobilů nijak nezvýšili úsilí o propagaci svých vozů na elektřinu.

Jedinou výjimkou bylo BMW. Němci přitom nejsou jediní, kteří experiment s dotacemi pro elektromobily v Evropě spustili. Ve Francii se příspěvek může vyšplhat až na 10 tisíc eur. O jeho zavedení se uvažuje v Rakousku a diskutuje se o něm také v Česku.

Nežádanější čisté elektromobily v Německu

Model	Počet žádostí o dotaci
BMW i3	766
Renault ZOE Intens	485
Audi A3	462
Renault ZOE Life	299
Kia Soul EV Play	183
VW e-Golf	114
Peugeot i-On Active	111

Pramen Bafa

DOTAČNÍ AUTO. Nejvíce žádostí na dotaci v Německu je o auto BMW i3.

Selhání dotací na elektromobily v USA

V roce 2009 bylo možné v USA získat dotaci ve výši několika tisíc dolarů na pořízení elektromobilu. Tato dotace vedla k prudkému růstu poptávky po golfových vozíčkách, jejichž cena začínala na osmi tisících dolarech, v lepší verzi stály 10 tisíc. „Získat některé modely můžete absolutně zadarmo,“ citovaly noviny Rogera Gaddise z oklahomské firmy Ada.

Foto profilmedia

Světové ceny potravin prudce stoupají

Především zdražení cukru vyhnalo ceny světových potravin v září na nové maximum, které je nejvyšší od března 2015. Vyplývá to z údajů, jež zveřejnila Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO). Hodnota indexu FAO, který sleduje ceny obilovin, rostlinných olejů, mléčných výrobků, masa a cukru na trzích, vzrostla o 2,9 procenta na 170,9 bodu.

V meziročním srovnání hodnota indexu vzrostla dokonce o deset procent. Na začátku letošního roku byl přitom index na sedmiletém minimu, ale od té doby se s výjimkou slabého poklesu v červenci stabilně zvyšuje. Ceny cukru se v září proti předchozímu měsíci zvýšily o 6,7 procenta. Může za to hlavně špatné počasí v Brazílii, která je největším producentem a vývozcem cukru na světě. Ceny obilovin mírně klesly, ceny masa, mléčných produktů a rostlinného oleje se naopak zvýšily. „Velká část zářijového růstu souvisí s cukrem, takže pokud by se jeho cena přestala zvyšovat, index by více méně stagnoval,“ upozornil ekonom FAO Abdolreza Abbassian. „Prostor pro výrazný cenový pokles tady ale není,“ dodal. /čtk/

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 6. 10. 2016

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	18,301
Čína	1	3,622
Dánsko	1	3,631
EMU	1	27,020
Chorvatsko	1	3,596
Japonsko	100	23,289
Kanada	1	18,291
Maďarsko	100	8,857
Norsko	1	3,003
Polsko	1	6,295
Rusko	100	38,756
Švédsko	1	2,805
Švýcarsko	1	24,693
Turecko	1	7,915
USA	1	24,156
Velká Británie	1	30,593

Akcie na pražské burze

6. 10. 2016

Název	Kurz [Kč]	Změna [%]
CETV	56,00	-0,18%
ČEZ	447,80	2,64%
Erste Bank	725,00	0,14%
Fortuna	91,00	3,41%
Kofola	399,90	0,73%
KB	870,00	0,13%
Moneta	78,80	0,25%
O2 CR	231,00	0,26%
Pegas	784,90	0,35%
Philip Mor. ČR	12498,00	0,44%
TATRY	180,40	1,35%
Unipetrol	506,90	3,01%
VIG	481,90	0,19%
Celkový objem (v tisících korun)	682 500	

Krátce

Britská vláda schválila těžbu plynu z břidlic

Britská vláda poprvé využila nových pravomocí, které jí umožňují změnit rozhodnutí místní samosprávy o povolení k těžbě plynu. Firmě Cuadrilla tak schválila jedno ze dvou zamítnutých povolení k těžbě plynu z břidlic metodou takzvaného frakování. **Více E15.cz**

Aerolinkám easyJet poprvé od roku 2009 klesne zisk

Přibližně o čtvrtinu poklesne zisk britské nízkopokladové letecké společnosti easyJet. Bude to první pokles od roku 2009 a firma jej dává do souvislosti s obavami z terorismu a s prudkým poklesem kurzu libry. Finanční rok skončil v září. Akcie easyJet reagovaly propadem o více než šest procent. **Více E15.cz**

Globální dluh dosáhl nového rekordu

Rekordních 152 bilionů dolarů (3,7 biliardy korun), což bylo 225 procent globálního HDP, dosáhl globální dluh v loňském roce podle zprávy MMF. Zvýšil se tak z 200 procent v roce 2002 a dál se zvyšuje. /čtk/ **Více E15.cz**

SLABÉ VÝSLEDKY. Twitteru jen pomalu roste počet uživatelů, navíc za dobu svého působení nevýdělal ani cent.

Prodej Twitteru je na spadnutí

Už 27. října rozhodne o svém prodeji americká společnost Twitter. Tvrdí to zdroje agentury Reuters s tím, že mezi zájemci už překvapivě nejsou dřívější favorité – společnosti Google a Disney. Twitter se ale potýká se slabým růstem uživatelské základny. Navíc za deset let existence nevýdělal ani cent.

Podle dřívějších zpráv Twitter už několik týdnů intenzivně jedná s několika technologickými společnostmi o svém případném převzetí. Mezi potenciálními kupci je například technologická firma Salesforce. Jak tvrdí web Recode, technologický obr Google ani filmová studia Disney už ale na seznamu potenciálních zájemců nejsou.

Právě absence Googlu je docela překvapením. Na-

vzdory několika pokusům se totiž technologickému obru stále nepodařilo výrazněji proniknout do oblasti sociálních médií.

Závěrečné stanovisko by mělo padnout ke konci října spolu s oznámením výsledků za třetí čtvrtletí.

Očekává se, že ani dvanácté čtvrtletí v řadě jakožto veřejně obchodovatelný podnik nevykázal Twitter ani dolar zisku, píše Engadget.

O své budoucnosti pravděpodobně nemá jasno ani samotný Twitter. Podle informací agentury Bloomberg se tři nejdůležitější manažeři firmy nedokážou shodnout.

Šéf a spoluzakladatel Jack Dorsey chce zůstat nezávislý, spoluzakladatel Ev Williams prý stojí o prodej, finanční ředitel Anthony

Noto je pro větší kontrolu případného majitele v čele s Dorseyem.

Tržní hodnota společnosti Twitter se teď pohybuje kolem 16 miliard dolarů (385 miliard korun), dříve přitom dosahovala dokonce i 40 miliard dolarů. Analytická společnost Morningstar už dříve uvedla, že cena za převzetí Twitteru by mohla činit 22 dolarů za akcii.

Twitter poskytuje bezplatnou službu, jejímž prostřednictvím uživatelé mohou sdělovat krátké vzkazy. Firma se nyní potýká s intenzivnější konkurencí ze strany rychle rostoucích rivalů, jako jsou služby Snapchat a Instagram. Tržby Twitteru ve druhém čtvrtletí vzrostly o 20 procent na 602 milionů dolarů (14,5 miliardy korun) a zaznamenaly tak nejslabší nárůst od vstupu firmy na burzu před téměř třemi lety. Počet aktivních uživatelů Twitteru se pohybuje kolem 300 milionů a zvyšuje se jen velmi pomalu. /pav/

Tržní hodnota Twitteru dosahuje **16** miliard dolarů. Dříve to však bylo kolem 40 miliard dolarů.

Marketplace Facebooku přilákal podsvětí

Jen několik hodin po spuštění se v nabídce nového on-line bazaru Facebooku s názvem Marketplace objevily nabídky drog, zbraní, ohrožených druhů zvířat i dětí.

Technická chyba totiž Facebooku zabránila nabídky jakkoli autorizovat. Jak uvádí server TechTimes, zájemci si na Marketplace mohli koupit například pistoli za 20 dolarů, i mládě ježka za 50 dolarů. Některé nabídky byly recese, řada

z nich ale byla míněna vážně. Facebook se za nežádoucí obsah Marketplace omluvil a slíbil rychlou nápravu. „Pracujeme na řešení problému, abychom

Zájemci si na Marketplace mohli koupit například pistoli za 20 dolarů, i mládě ježka za 50 dolarů.

zajistili správné fungování naší nové služby. Za vzniklý problém se omlouváme,“ uvedla v prohlášení produktová ředitelka Facebooku Mary Kuová.

Do budoucna by se měl Facebook spoléhat na samotné uživatele, že budou nežádoucí obsah nahlašovat sami, jako to dělají u nevhodných příspěvků.

/pav/

Vice E15.cz

LENOVO JEDNÁ O AKVIZICI

Foto profimedia

SPOLEČNOST LENOVO GROUP vedená ředitelem Yang Yuanqingem jedná o koupi divize osobních počítačů japonské společnosti Fujitsu. Píše o tom japonský list Nikkei. Podle listu by Fujitsu mohla buď přesunout své aktivity v oblasti designu, vývoje a výroby na společný podnik, ve kterém by Lenovo mělo většinu, nebo by čínská firma mohla koupit majoritní podíl v divizi osobních počítačů Fujitsu.

Trumpův vzestup je perverzní reakcí voličů na selhání levice

■ Patří mezi levicově orientované filozofy. Příznivce amerického prezidentského kandidáta Donalda Trumpa by ale na rozdíl od Trumpovy soupeřky Hillary Clintonové nenazýval ubožáky. Podle **Michaela Hausera** morální rozhořčení nad úspěchy protestních a nacionalistických hnutí často připomíná spíše morální kýč. „Nelze se tvářit, že zmíněná hnutí jsou pouze iracionální. Voliče se jim daří oslovit i tím, že opět otevřeně mluví o úředu dělnické třídy,“ míní Hauser.

Foto: E15 Michael Tomáš 2x

Jan Vávra

EE Ekonomická krize skončila, přesto v USA i v Evropě získává na síle nacionalistická a protestní rétorika. Příkladem není jen Donald Trump, ale i polské Právo a spravedlnost či kampaně za brexit. Je pro vás tento vývoj překvapením?

Já se nedomnívám, že Západ ekonomickou krizí zcela překonal. Navíc existuje mnoho zpráv naznačujících, že ekonomická krize tak, jak probíhala, se může ještě zopakovat. Jenže tentokrát už nepůjde tak snadno do bankovního systému načerpat peníze z veřejných rozpočtů. Ekonomické podmínky umožňující rozkvět xenofobních a nacionalistických hnutí nadále existují. Nahoru šly pouze některé ekonomické ukazatele, na celkovém stavu hospodářství se ale v zásadě nic nezměnilo. Nadále trvají úsporná opatření a nedá se říci, že občané si ve své většině užívají blahobytu. Nelze se proto tvářit, že zmíněná hnutí jsou pouze iracionální. V případě Donalda Trumpa dokonce vidíme paradox, že na jeho stranu přechází část někdejších voličů Demokratické strany.

EE Čím si Trump tyto voliče získal?

Jde o takzvané staré demokraty, jimž byl vlastní Nový úřad jako určitý ideál. Oni v Donaldu Trumpovi samozřejmě nevidí toho pravého levicového politika, ale spíše někoho, kdo aspoň nějak hovoří o úřadu dělnické

třídy ve Spojených státech. Samozřejmě je tady celý trs dalších činitelů, které vyvolávají na svět politické aktéry, jako je právě Trump.

Obecně však můžeme mluvit o dlouhodobém selhávání většinových levicových stran. Vznik politiky tohoto typu – xenofobního, nacionalistického či zaměřeného proti lidským právům – je určitou perverzní reakcí na toto selhávání.

EE Většinové levicové strany už neumějí mluvit o úřadu dělnické třídy?

Přenechávají toto téma krajní pravici. Kategorie třídy přitom znovu nabývá na významu a ukazuje se to právě v kampaních nacionalistických a xenofobních politiků. Voliči ale na pojem „dělnické třídy“ mohou slyšet i z toho důvodu, že si pod ním zkrátka představí, co sami zažívají v práci nebo jako nezaměstnaní, a zároveň si uvědomí, že je to problém, kterému čelí velká skupina lidí. Levice v momentální situaci nedokáže bezprostředně mobilizovat dělnickou třídu také z toho důvodu, že nemá (ani nemůže mít) agendu s motivem nenávisti, strachu z cizího včetně uprchlíků nebo příslibu pevné ruky.

EE Levicový liberalismus podle kritiků akcentuje zájmy progresivní střední třídy, černochů, imigrantů, homosexuálů i feministek na úkor málo vzdělaných pracujících bílých mužů. Je právě tahle orientace levice důvodem, proč tolik nezdůrazňuje kategorii třídy?

Je velkou otázkou, jak spojit politiku zaměřenou na liberální témata, která souvisejí spíše se středními vrstvami a patří mezi ně i environmentální problematika, se zájmy neprivilegovaných vrstev. Jde o velký problém, který levice nedokáže dostatečně řešit už jen z toho důvodu, že nemá schopnost proměnit trh práce a jen tak

|| Některé ekonomické ukazatele šly nahoru, ale na celkovém stavu hospodářství se v zásadě nic nezměnilo.

ho pod kontrolou ani mít nebude.

Všimněme si, že krajně pravicová hnutí právě liberální či ekologická témata odmítají, místo toho zdůrazňují témata zaměstnanosti a ochrany pracujících. Tím se dostávají na pozici staré sociální demokracie.

ES Odmítavý přístup k migrantům ovšem projevuje třeba i levicový sociolog Jan Keller. Jak jeho postoj vnímáte?

Hlavní argument Jana Kellera zní, že sociální stát je už teď před likvidací a těžko může živit další lidi, myšleno uprchlíky. Tohle je ale jen jeden pohled na věc, který předpokládá, že to, co dostanou tito migranti, bude na úkor dnešních příjemců sociálních dávek a skomírajícího sociálního systému. Zapomíná však na to, že uprchlíci se mohou zapojit do ekonomiky a obsadit tak místa, pro která je nyní obtížné získat pracovníky. Jde třeba o zdravotnický personál. Je to ostatně i sám Jan Keller, který zmiňuje stárnutí populace jako problém. Ten by částečně mohli tito uprchlíci řešit.

Odpor vůči nim vnímám zejména v České republice jako symptom rostoucí iracionality. Vždyť u nás proběhl výrazný migrační vlny v souvislosti s válkou v Jugoslávii. Později na přelomu tisíciletí k nám přišlo mnoho lidí z oblasti Kavkazu a po celou dobu přichází mnoho Ukrajinců. A kolik je u nás syrských uprchlíků? V loňském roce jich dostalo azyl pouze třináct. Téma uprchlíků nyní plní roli jakéhosi náhražkového objektu.

ES Třeba jde ale o potvrzení teze listu The Economist, podle kterého v rozvinutých zemích třídní a pravolevé politické rozdělení ztrácí na významu. Stále důležitější se prý stává dělení na ose otevřenost–uzavřenost. To by platilo hlavně právě v případě Donalda Trumpa nebo polské strany Právo a spravedlnost. Tyto subjekty nelze jednoduše politicky zařadit.

Když si ale uděláme krátký historický exkurz, kam zařadit fašistické nebo nacistické hnutí? Je to pravice, nebo levice? Zařazuje se na krajní pravici, samozřejmě, ale NSDAP přece byla Národní

socialistická dělnická strana. Na první pohled je patrný silný sociální motiv s tím, že jde o socialismus národní. Příznakem fašistických a nacistických hnutí je, že se z toho jednoduchého schématu pravice–levice vymykají. A k něčemu podobnému dochází i dnes.

V Maďarsku a v Polsku vládní strany prosazují témata, která připomínají jak pravici, tak levici. Pak se dá použít to dělení otevřenost versus uzavřenost. Tyto strany se projevují jako uzavřené hlavně v tématu uprchlíků, ale zároveň je to dělení příliš obecné. Uzavřenost vůči uprchlíkům může současně znamenat otevřenost vůči někomu jinému, třeba potenciálním politickým spojencům ve Francii či jinde. To platilo přece i pro Hitlera, který dokázal vytvořit alianci s Japonskem.

ES Napadají vás lepší politické kategorie?

Navrhoval bych jiné dělení: být pro principy francouzské revoluce, nebo proti nim. Současný politický filozof Étienne Balibar tyto myšlenky vyjádřil slovem egaliberté čili jako spojení svobody a rovnosti. Týká se to i nerovností ekonomických, které omezují reálnou svobodu občanů například nedostatkem volného času.

ES Vnímání levicové politiky se v čase mění. Filozof

!! Název Socialistický kruh jsme si dali, abychom se pokusili přeznačit slovo socialismus. Chtěli jsme ho odtrhnout od minulého režimu.

Slavoj Žižek tvrdí, že řecká Syriza by ještě před pár desetiletími platila za standardní levicovou stranu, dnes si vysloužila přívěsk radikální. Jaký je váš názor?

Skutečně k takové změně došlo, a to kvůli působení neoliberální doktríny, kde každý pokus o regulaci trhu nebo státní intervence nabyvá téměř démonických rysů. Přitom regulace a intervence patřily dlouhá léta do abecedy jak levicové, tak pravicové hospodářské politiky. Dnes je to naopak a téměř všichni sdílejí paradigma svobodného trhu. Pak se opravdu jeví politika Syrizy nebo španělských Podemos jako krajně levicová a nepřijatelná záležitost. Pro středové voliče a politiky ovšem může být tento program jistým druhem rozpomenutí na politiku západních zemí uskutečňovanou po dlouhá desetiletí.

ES Neměla by levice spíš přijít s novou hospodářskou

politikou? Mohlo by jí být například téma základního příjmu?

Jde o jedno z progresivních témat, kolem kterého by se levice mohla sjednotit. Vždyť jak jinak chcete snížit nerovnost? Mzdovou politikou toho v dnešní době těžko dosáhnete, stejně tak lze jen obtížně rozšiřovat sociální systémy. Uspěť by mohlo také u prekarizovaných širokých vrstev společnosti, protože stabilní zdroj příjmu je v jejich zájmu. Přesto se domnívám, že v dohledné budoucnosti bude levice v této otázce nadále rozdělena. Část levicového spektra vnímá základní příjem jako prostředek ke zlenivění čili stejně jako část pravice. Ale i mezi pravicovými voliči a politiky má idea nepodmíněného příjmu své příznivce, což je pozoruhodná věc. Tím pádem je obtížné, aby se kolem této myšlenky jeden z politických pólů sjednotil.

ES Jste spoluzakladatelem sdružení Socialistický kruh. Co pro vás vlastně dnes znamená pojem socialismus?

Socialismus pro mě znamená společnost, která je postavena právě na principu egaliberté. Není to jen rovnost, ale i svoboda. To je třeba stále zdůrazňovat. Jedno nejde bez druhého. Není-li základní rovnost, mizí také svoboda. Zároveň jde o systém, který chápu

jako nutnost, protože může řešit základní civilizační hrozby současnosti v oblasti ekologie i sociální politiky. Název Socialistický kruh jsme si dali proto, abychom se pokusili přeznačit slovo socialismus. Chtěli jsme ho odtrhnout od minulého režimu. Na Západě to slovo přitom není tak zatížené a má trochu jiný význam než v postkomunistických zemích. Činili jsme tak s myšlenkou, že postkomunismus překonáme teprve tehdy, až budeme svobodně používat právě pojem socialismus. Tím pádem se už definitivně oddělíme od pupeční šňůry, která spojuje dnešní společnost a normalizační socialismus. Je to však tuhá pupeční šňůra.

Mgr. Michael Hauser, Ph.D. (44)

Vystudoval obor filozofie na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Působí ve Filozofickém ústavu AV ČR a přednáší na Pedagogické fakultě UK. Založil občanské sdružení SOK, které rozvíjí sociálně kritické myšlení. Je mimo jiné autorem knih Adorno: moderna a negativita, Cesty z postmodernismu či Humanismus nestačí –

Rozhovor se Slavojem Žižkem.

Zemřel Michal Kováč

Ve věku 86 let zemřel ve středu v noci bývalý slovenský prezident Michal Kováč. První prezident samostatného Slovenska po rozpadu československé federace v roce 1993 byl do úřadu zvolen 15. února 1993 jako kandidát HZDS a setrval v něm do 2. března 1998. Kováčovy zápasy s vládní koalicí, nejostřejší vyhranění až „příliš osobním“ sporu s bývalým spolupracovníkem a pozdějším úhlavním nepřítelem – premiérem Mečiarom – doslova braly dech zahraničním diplomatickým kruhům. „Byl prezidentem ve složitém období, kdy se sváděl bezohledný a doslova surový zápas o vnitřní charakter a budoucnost Slovenské republiky na mapě Evropy a světa,“ reagoval na Kováčův skonnynější prezident Andrej Kiska. /čtk/

V ruských tendrech zavládne dvojí metr

■ Moskva chce v tendrech na nákup hi-tech dávat přednost domácím výrobkům na úkor zahraničních výrobků.

Jan Vávra

Rusko zpřísňuje podmínky veřejných zakázek na nákup elektroniky a výpočetní techniky. Státní správa by podle záměrů Moskvy měla upřednostňovat ty počítače, tiskárny, mobilní telefony, kamery i klávesnice, které sjely z výrobních linek v Rusku či jiném státu Eurasijské hospodářské unie, kam spadá také Bělorusko, Kyrgyzstán, Kazachstán a Arménie.

Nařízení, které se týká nákupu stovky konkrétních položek, ovšem platí jen v případě, že se tendru účastní alespoň dvě firmy ze zmíněné Eurasijské hospodářské unie. Aby jejich produkce mohla být považována za domácí, musejí získat příslušnou homologaci či mít s Ruskou federací uzavřen pětiletý speciální investiční kontrakt.

Podobné nařízení Moskva již dříve vydala rovněž pro instalaci počítačových programů ve státní sféře.

„Preference domácích výrobců v oblasti IT je dlouhodobějším trendem. Jde o snahu posílit hi-tech odvětví v Rusku a získat nezávislost, i když to je cesta, která může ve svém důsledku mít vliv na kvalitu. Navíc, nezapomeňme, že se také budou blížit prezidentské volby a podpora domácích výrobců je prostě populární věc,“ uvádí Karel Svoboda z Fakulty sociálních věd UK.

Pochybnosti o ekonomickém přínosu rozhodnutí vyjadřuje ale také ruský antimonopolní úřad. Omezení

importu podle něj povede jen k prodražení zakázek až o desítky procent, aniž by se vyšší cena nutně odrazila na kvalitě výrobků.

Andrej Solovjev z portálu Mobilelmo.ru však takto vážné obavy nesdílí, protože již nyní podle něj v Rusku působí velké množství domácích firem. Mezi ně patří například státní Rostec, která plánuje produkci „ruského iPhone“, jehož cena nemá překročit 130 dolarů, nebo moskevský výrobce mikroprocesorů Elbrus MCST.

Více E15.cz

PODPORA. Prezident Vladimir Putin se členy vlády věří, že nové opatření zvedne produkci zemí Eurasijské hospodářské unie.

Krátce

Portugalec Guterres byl nominován na šéfa OSN

Portugalský expremiér António Guterres byl Radou bezpečnosti nominován na post generálního tajemníka OSN. Konečné slovo bude mít Valné shromáždění. Odcházejícího Jihokorejce Pan Ki-muna má Guterres nahradit 1. ledna a funkci má vykonávat pět let. Druhý při hlasování skončil slovenský ministr zahraničí Miroslav Lajčák, který tento výsledek označil za úspěch slovenské diplomacie.

Polsko odmítlo zpřísnění zákona o potrtech

Polský parlament odmítl kontroverzní návrh zákona, který prakticky předpokládá zákaz potratů. Interrupce podle zamítnutého návrhu, který vyvolal protesty polských žen i kritiku v zahraničí, by byly možné jen v jediném případě, a to při ohrožení života matky.

Při čistkách v Turecku bylo zabaveno 255 firem

Turecký režim v rámci čistek po červencovém pokusu o státní převrat zkonfiskoval již na 255 firem, jejichž vedení obviňuje z vazeb na hnutí duchovního Fethullaha Gülena. Rada majitelů podniků skončila ve vazbě. /čtk/

Náš člověk v USA

Julie Urbišová

Jednou a dost

Pence – Kaine. Jména, která do úterního večera nikomu moc neříkala. Je až s podivem, že muži – kandidáti na amerického viceprezidenta – stojí na samém okraji zájmu voličů a velké pozornosti se jim dostane jen jednou, v jediné debatě potenciálních viceprezidentů. Vždyť se už mnohokrát v historii USA stalo, že prezident musel odstoupit či

během úřadu zemřel a právě z těchto neznámých se staly nejsledovanější tváře světa.

Navíc není tak úplně pravda, že jsou Pence a Kaine neznámí politici. Oba se ve veřejném životě pohybují dost dlouho na to, aby měli do Washingtonu průpravu. Mike Pence, guvernér státu Indiana, se v debatě ukázal jako vítěz. Jako by si politici tentokrát vyměnili strany, a i když se republikán Pence často vyhýbal odpovědi nebo rovnou stočil téma někam jinam, byl to on, kdo působil připraveně a klidně. Ono se mu není co divit, že často nenacházel odpovědi – bránil vše, co v minulosti někde

utrousil Donald Trump, byl totiž nesplnitelný úkol. Několikrát se snažil Kaineho kritiku ukončit strohým – to není pravda, jako v případě citovaného prohlášení Donalda Trumpa, že NATO je zastaralé. Jak ale později novináři ukázali, Trump toto a mnoho dalšího skutečně řekl.

Pravá ruka Hillary Clintonové, senátor Tim Kaine, se tentokrát ujal role agresora. Spíš než dobrovolně to ale udělal z příkazu lidí z předvolebního zákulisí. Jak jinak si vysvětlit jeho snahu o přerušování slova za každou cenu a opakované vytahování Trumpova problému s daněmi (jako by najednou nebylo

jiné téma a tohle se stalo jedinou zbraní demokratů)? Jeho dobrácká, usměvavá tvář se k tomuto agresivnímu projevu tak nějak nehodila a málokdo mu ji uvěřil.

Nebylo velkým překvape-

ním, že po viceprezidentské debatě slavili republikáni. Voliče i žurnalisty si Mike Pence získal právě svým státnickým vystupováním (cokoli

ve srovnání s Trumpem bude působit státnicky). Pence nezapře dlouholetou zkušenost ve vysoké politice, ví, jak v podstatě stejná prohlášení zaobalit tak, aby se nad nimi i lidé tíhnoucí spíše k demokratům alespoň zamysleli.

Mezi americkými novináři už začaly kolovat vtípky, že to dokonce zvládl tak dobře, že se na něj Trump teď bude zlobit. Bude teď republikánský volební tým nutit Trumpa koukat na záznam debaty, aby se od svého partáka poučil a naučil, jak mluvit a vystupovat příště? Vtipná, ovšem dost nereálná představa.

Autorka je novinářka žijící v USA

Tvář dne

„PiS hájí a bude hájit lidský život. Ale bude v této činnosti pokračovat dobře zváženými kroky,

řekl po zamítnutí zákona o interrupci předseda polské strany Právo a spravedlnost Jarosław Kaczyński

str. 12

Foto profilmedia.cz

Komentář

Jana Havligerová

Volby a vyčkávající komunisté

Krajské volby poprvé nebudou protestem proti vládě. Mnozí politologové z toho vyvozují tezi, že se po jejich konání na politické scéně mnoho nezmění. Je a není to pravda. Jistě platí, že nebude problém, jestliže současná vládní koalice bude fungovat i v krajích. Novinkou nebude ani případná spolupráce

s komunisty, i ta už na krajské úrovni funguje. Pokud ale v krajském plebiscitu absolutní většinu dohromady získají ČSSD, ANO a KSČM, na změny na celostátní úrovni nebudeme dlouho čekat. Ne že by hnedle padla vláda. Dva vládní rivalové, socialisté a babišovci, nejspíš z příležitostné koketerie s komunisty přejdou k vážným úvahám o podmínkách, za jakých by s nimi bylo možné vládnout. Některé jsou nasnadě. Přinejmenším by bylo nutné odstranit překážky, které možnost vstupu KSČM do vlády zatím brzdí.

Pokud jde ČSSD, čeká ji ještě před volbami do Poslanecké sněmovny sjezd. Na něm, jak soudí předseda Sobotka, by strana měla

formulovat nový program, protože ten stávající se již v podstatě vyčerpá. Mimo jiné by to mohlo znamenat právě nový postoj ke spolupráci s komunisty. O takzvaném bohumínském usnesení, které se zjednodušeně vykládá jako zákaz kooperace ČSSD a KSČM na vládní úrovni, se už sice drahnou dobu nemluví, ale oficiálně zrušeno nebylo. Výsledek krajských voleb by diskuzi o něm mohl znovu otevřít.

Totéž platí o lustračním zákonu. Debata o tom, zda ho ponechat v platnosti, by se ovšem netýkala jen sociální demokracie. Už to tady jednou bylo – s příchodem Andreje Babiše do vlády. Pokud by do Strakovy akademie měli vstoupit komunisté

předními dveřmi, musela by se dotáhnout do konce diskuze o tom, mají-li události staré 30 a více let ještě nějakou váhu. Takzvaný velký lustrační zákon se totiž netýká jen osob, které si zadaly s StB. Do vybraných funkcí ve státní správě brání vstoupit i bývalým komunistickým funkcionářům nebo příslušníkům Lidových milic. Vážné úvahy o těsnější spolupráci s KSČM tedy neznamenají jen porovnávání volebních programů. Nemusí přitom jít hned o vládnutí. I kdyby komunisté v příštím volebním období měli vahou svých hlasů například podpořit menšinovou vládu, bude to něco za něco.

Dá se namítnout, že na tyto hypotetické úvahy

sedí jako ulité rčení o stahování kalhot a vzdáleném brodu. Jenže ve volbách o výsledku rozhoduje účast. Jsou strany, které mají pevná voličská jádra a při nižší volební účasti získávají víc. V předchozích krajských volbách přišlo k urnám kolem pětaticeti procent voličů. Komunisté tedy mají své jisté, bude nutné s nimi počítat. Samozřejmě rozhoduje i další číslo a to je součet, který dá povolební většinu. Pokud možno pohodlnou, nikoli jednoho hlasu. Budoucí mocenské uspořádání krajů tak klidně může být předobrazem toho, co nás čeká, ne že ne. Celostátní politiku ovlivní už jen napětí, které budoucí skládání krajských vlád vyvolá.

NA HOUPAČCE

LuSt

Pevnost Gingee obsadily opice

■ Obrovská citadela na jihu Indie je obehnaná 13 kilometry hradeb. V historii se tu o vládu přetahovali Mughalové, Francouzi i Britové. Kdo se do dobře zachovaných zbytků starobylé pevnosti Gingee pokusí proniknout dnes, utká se s posledními obránci: armádou drzých opic.

Tomáš Stingl

Opatrně našlapujete po nakrápnutých hradbách. Ze spár mezi kameny se tu a tam klubou tropické keře. Do rozvalin se opírá slunce a je napjaté ticho. Přestože jste už hodinu nepotkali živáčka, máte pořád pocit, že vás někdo pozoruje. Respektive váš batoh. V něm je možná svačina. Opice vládnoucí v opuštěné indické pevnosti Gingee to vědí a zkusi ji stůj co stůj dostat.

TRÓJA VÝCHODU

Britové prý tomu magickému místu říkali „Trója Východu“. Až takový obdiv si vysloužila velkolepá pevnost, která byla v některých etapách historie považována za prakticky nedobytnou. Rozlehlý obranný systém vystavěla v 15. a 16. století Vidžajanagárská říše, která v té době kontrolovala většinu jižní Indie. Stavitelé chytrě využili profil krajiny. Z ploché, přehledné roviny tu trčí tři kamenité kopce. A na každém z nich tvůrci postavili menší, samostatnou citadelu. Všechny tři kopce pak spojili linií masivních hradeb. A to celé obehnali až 24 metry širokým vodním příkopem. Vznikl tak veliký a kompaktní pevnostní trojúhelník.

Kdo ho ovládal, kontroloval spolehlivě celou oblast. Gingee

například dočasně získali muslimští dobyvatelé Mughalové, v 18. století pevnost obsadila nejdříve francouzská a později britská kolonizační vojska. Dnes je to už jen archeologická lokalita, kterou ovšem může návštěvník volně prozkoumávat. Vedle dobře zachovaných zbytků hradeb tu zůstala k vidění například i bývalá sýpka, staré vězení nebo chrám.

ÚTĚK PŘED KLAKSONY

To, co dělá z návštěvy Gingee mimořádný zážitek, je zvláštní kouzlo celého areálu. Může za to především zdejší krajina. Pevnost je ze všech stran obklopena sytými zelenými čtverci rýžovišť. A tři kopce, na nichž jsou postaveny citadely, jsou

zvláštními haldami balvanů. Spíš než jako přírodní útvar vypadají, jako by tu nějaký obr nasypal várku kamení připravenou na stavbu domu. Teprve zblízka je vidět, že každý jednotlivý kámen je ve skutečnosti mnohametrový balvan.

Další bod na stupnici atmosféry tu přidává ticho. Teprve v takovém koutě světa, jakým je jižní Indie, člověk pozná pravou hodnotu alespoň chvilkového klidu a samoty. Ve zdejších svazovém státě Tamilnádu, který je velký jen jako necelé dvě České republiky, se tísní přes 72 milionů lidí. Jde tak o jednu z nejhustěji zabydlených oblastí planety. Lidé jsou tu všude. Jako mravenčecí rozlezlí po polích, po horách, ve městech. Je to lidská záplava droboučkových a veselých Tamilů, kteří si s vámi chtějí pořád přátelsky povídat. Otevřete dveře, podíváte se pod libovolný strom, zkontrolujete skříň v hotelovém pokoji – všude někdo. A hodně lidí znamená hodně

hluku. Díky pozvolnému růstu životní úrovně Indů přibývají v poslední době v zemi rychle auta (často škodovky vyrobené v indickém Aurangabádu). Rámus tak jde do nových, nebyvalých dimenzí, protože základní pravidlo silničního provozu tu zní „hodně trub“. Neustále slyšíte klaksony, klidně i uprostřed noci. Bez valného důvodu – proč si jen tak pro radost pořádně nezatroubit, vždyť život je krásný.

Když pak vši té kakofonii a cvrkotu nečekaně uniknete do tichých rozvalin Gingee, které nějakým zázrakem minula i masová turistika, je to balzám. Jen ozvěnou sem

V ZAJETÍ ZELEŇ. Uvnitř Gingee je zachován původní chrám či sýpka, z většiny plochy ale už dnes udělali místní farmáři rýžoviště.

doléhá vzdálený hluk stejnojmenného městečka, které je na dohled. Jinak božský klid a možná pár indických rodinek na výletě.

YOU SHALL NOT PASS!

Svatý klid a pokoj vám ovšem nedarují zmíněné opice, které lze nicméně také připočítat ke svéráznému kouzlu pevnosti. Tlupy primátů se staly bez nadsázky posledními pány osiřelé Gingee. Zejména na nejvyšším ze tří kopců, na kterém jsou pozůstatky citadely zvané Rajagiri, to opravdu vypadá, jako by lidský vetřelec dobýval opičí kasárna. Nejhorší je to cestou na vrcholovou planinu, při které musíte přejít malý most. Opičí alfa samec se vyzývavě postaví doprostřed cesty a čeká, co vy na to.

Vtip je v tom, že tato situace nemá řešení a je klasickým patem. Opice jsou už natolik protřelé, že se vůbec nebojí, a hrození klackem nebo kamenem je drží taktak v minimálním odstupu. A nepomůže ani kapitulovat, tedy sáhnout do batohu pro jídlo. V ten moment by se na vás sesypala celá tlupa a začala vás chtivě cupovat. Škrábnutí nebo kousnutí přitom hrozí vážnou infekcí. Takže nezbyvá než pomalu našlapovat, držet kruh opic holi v šachu a přijmout komickou absurditu té situace. Marná sláva, tahle pevnost je opravdu nedobytná.

Celý článek na E15.cz

HALDA. Kopec Krishnagiri, který tvoří jeden ze tří vrcholů pevnostního trojúhelníku, vypadá jako umělá navážka balvanů.

Foto Tomáš Stingl 3x

Sarajevské peklo v obrazech

■ Americký komiksový umělec Joe Kubert vypráví příběh o přežití jedné rodiny během obléhání Sarajeva. Zachycuje jej pozoruhodný komiks nakladatelství Crew.

Stanislav Šulc

Jugoslávský konflikt propukl již před více než 20 lety, ale tehdejší tragédie je stále zdrojem inspirace pro řadu nejen balkánských umělců. Vedle filmů se odráží také v komiksech, což ukázal například Joe Sacco. Nyní nakladatelství Crew přichází s dalším příběhem tehdejší války z pera Joea Kuberta. Fax ze Sarajeva zachycuje šílené momenty z hlavního města Bosny a Hercegoviny.

Kubert vypráví skutečné příběhy několika obyvatel válkou zasažené metro-

pole. Jde na to však velmi netradiční cestou, jež je komiksovou verzí románu

v dopisech. Tedy nejpřesněji komiks ve faxech. Kubert dostává faxy od svého přítele Ervina, který se do Bosny vrací navzdory neklidné situaci. Postupně je konfrontován se všemi rozměry války a obléhání města včetně všudypřítomného strachu ze smrti či problémů se zásobováním. Autor pak dává Ervinovým děsivým zážitkům působivou podobu, jež je překvapivě blíž evropskému komiksovému stylu než tomu americkému.

„Prostřednictvím faxu jsem byl svědkem tohoto neuvěřitelného příběhu a cítil jsem povinnost zaznamenat ho nejlépe, jak jsem dovedl,“ píše tvůrce komiksu v závěru. „Byl to závazek, který jsem dal sám sobě, dokud byli Ervin a jeho rodina stále uvězněni v sarajevském pekle.“

Dojemná pak je také Kubertova dedikace komiksu.

Umělec jej věnoval Karimu Zaimovičovi, kterého sice nikdy nepoznal, ale jehož smrt Kuberta zasáhla. Pro dosažení autenticity si Kubert vyžádal od Ervina fotografie ze Sarajeva. Na poslední z nich byl zachycen mladík, který jí sendvič nad otevřeným komiksem. Karim pracoval pro místní noviny a Ervin mu slíbil zaměstnání v komiksovém vydavatelství. Právě on byl autorem všech fotografií. Konce války se již nedomákal, zemřel v létě roku 1995 ve věku 24 let.

Joe Kubert: Fax ze Sarajeva

Nakladatelství: Crew, 2016

Překlad: Pavla Horáková

Hodnocení: 90 %

Krátce

Světový pop zazní ještě letos v Praze

PJ Harvey, Paul Simon, Elton John nebo skupina The Cure jsou některé ze světových hvězd, které do konce roku vystoupí v Praze. Průměrné ceny lístků na největší hudební hvězdy se pohybují od 1090 do 2190 korun.

Mladí varhaníci zamíří na soutěž do Opavy

Opava bude opět hostit mladé varhaníky z celého světa. Do 19. ročníku Mezinárodní varhanní soutěže Petra Ebena, která je určena pro umělce do 30 let, se přihlásilo celkem 37 hráčů na varhany. Koncerty se uskuteční od 24. do 29. října v Knihovně Petra Bezruče.

Zemřel scénograf Pavel Bílek

Ve věku 69 let zemřel scénograf a architekt Pavel Bílek, který působil především v divadlech německojazyčné oblasti. Bílek v roce 1972 absolvoval Vysokou školu uměleckoprůmyslovou. Od roku 1978 žil po podpisu Charty 77 s rodinou ve Vídni. /čtk/

Tipy

Kino Lucerna - 19.15

HEDI

Festival Be2Can je v plném proudu a dnes nabídne v kině Lucerna vynikající tuniský snímek Hedi. Film osobně uvede režisér Mohamed Ben Attia.

259678/41

INZERCE

PRÁVĚ V PRODEJI

Foto dne

Foto: Reuters

NÁSLEDKY HURIKÁNU.

Děvče na obrázku se v haitském městě Les Cayes prochází po spadlé palmě, kterou vyvrátil hurikán Matthew. Pomalu se pohybující vzdušný živel, který doprovází víchř o rychlosti v nárazech až 230 kilometrů v hodině, již několik dnů sužuje karibské ostrovy. Doposud si vyžádal více než sto obětí, nejvíce lidí připravil o život právě na Haiti.

Tip pro volný čas

KONCERT

New Model Army vystoupí v Lucerně

Britská skupina New Model Army je na hudební scéně již od roku 1980. Původně post-punková kapela stála sice vždy poněkud v ústraní, přesto, či možná právě proto si u řady posluchačů dokázala vydobýt kultovní status. V rámci propagace svého posledního alba *Winter* dorazí skupina v neděli 9. října do Lucerna Music baru.

SPORT

Šachový vlak vyrazí na trať

Na pražském hlavním nádraží bude dnes zahájen netradiční mezinárodní šachový turnaj. Ten bude po dobu pěti dnů probíhat na palubě Šachového vlaku a zúčastní se jej 118 šachistů z 18 zemí celého světa, kteří zde budou v průběhu jízdy po střední Evropě hrát 10kolový turnaj v rapid šachu. Vlak se na svou cestu vydá v 10.30 hodin.

FESTIVAL

Akustické kytary mají svůj festival

Pod názvem Kytara na přích začne v neděli 9. října v žižkovském Atriu 19. ročník mezinárodního festivalu akustických kytar. Festival probíhá až do konce listopadu nejen v Praze, ale i na dalších místech republiky, například v Táboře či ve Varnsdorfu. Součástí přehlídky je i soutěž pro hráče na akustickou kytaru.

RODINA

Naučte se správně štípat dříví

V trojské botanické zahradě proběhne tuto sobotu dřevorubecký den. Ve venkovní expozici bude možnost v době od 11 do 16 hodin zhlédnout mistry v tomto oboru. Ti návštěvníky mimo jiné naučí, jak správně a s co nejmenší námahou štípat dříví. Nebudou chybět divácké soutěže, připraven bude i pravý dřevorubecký guláš a tombola.

HISTORIE

Jak se hledají zaniklé památky

V rámci Mezinárodního dne archeologie pořádá Muzeum Říčany exkurzi na zaniklou středověkou vesnici nedaleko Kozojed. Od historika Martina Hůrky se účastníci mimo jiné dovědí, jak lze v lesním terénu najít relikt mlyna, rybníku nebo tvrze. Sraz je u říčanského muzea v 8.45 hodin a exkurze je bezplatná. /mas/